

NOVA GORICA: Bine Matoh, prvak v SNG Nova Gorica

Besedilo poveš tako, kot bi ga doma v kuhinji

Binetov recept za odlično igro gre takole: "Besedilo je treba najprej razumeti, potem pa ga poveš tako, da je razumljivo in čim bolj življenjsko, resnično, kot bi ga povedal doma v kuhinji." Poudari, da je za to na vitez naravno in lahkotno igro ogromno dela, in končno prizna, da ima nekaj malega pri tem tudi talent.

Srečava se v lokalu ob gledališču. Deluje umirjeno in zadovoljno po nedavni premieri Timona Atenskega. Ob tehničnih zapletih z računalnikom na začetku pogovora se tema zasuje malce ne- navadno za pogovor z igralcem.

► **Imate žilico za tehniko?**

Ja. Avta sicer ne šraufam več, odkar ni stoenk, imam pa orodje, zamenjam žarnico, uporabljam internet."

► **Zdi se, da je danes avto del človekove identitete ...**

"Pa ne bi smel biti. Avto ni luksuz, je že skoraj nujno zlo."

► **Kaj je pa pomemben gradnik vaše identitete?**

"Gledališče. Že od malega. Ne vem, kako in zakaj se je zgodilo, da sem šel v igralski poklic, a že v osnovni šoli sem govoril, da bom igralec. Mnogi so mi rekli, da mi je to podaril bog. Čeprav ne verjamem vanj. Verjamem v nekaj drugega."

► **V kaj?**

"Ne vem, kako naj to pojasnim. Verjamem v nekaj, kar je višje od Jezusa, Alaha. V neko višjo silo, energijo."

► **Pravite, da vas gledališče spremlja od malega. Kje je prišlo do prvega stika?**

"Ko sem bil star približno štiri leta, me je mama peljala gledat predstavo Matiček se ženi. Bilo mi je zelo všeč. To je bil prvi stik z gledališčem, prva iskra. Sicer pa je tudi moj oče igral v amaterski gledališki skupini."

► **Torej ste preskočili otroške predstave?**

"Matička so pač igrali v Rogaški Slatini, kjer sem živel do vstopa v šolo. Potem smo se preselili v Ljubljano, v Šiško. Tam sem preživel mladost in imel 'klapo'; še vedno se počutim Šiškar. Kot mulci smo si želeli čim prej odrasti, pravzaprav smo si mislili, da smo že odrasli. Zdaj ugotavljam, da odrasteš - postaneš zrel - šele, ko se upokojiš. Nekateri pa še takrat ne."

► **Imate uspešno in bogato igralsko kariero. Je nevarno, da bi po upokojitvi nastala praznina?**

"Sploh ne. Kmalu bo 50 let, kar sem prvič stal na odrskih deskah, in prijalo mi bo, da izprežem konje. Vedno se nekako zaposlim, poskrbim za drobna zadovoljstva, užitke. Treba je uživati vsak dan. Ko zjutraj peljem psa na sprehod, si rečem, 'kako je lep dan', tudi če dežuje. Če si to vsako jutro ponavljaš z nekim notranjim veseljem, užiješ življenje in ga uživaš."

► **Verjetno pa je tudi psihično naporna preobrazba v kompleksne like.**

Njegova igra je naravna in prepričljiva. Nekako spontana in lahkotna tudi takrat, ko igra zahtevne vloge s težkim besedilom, denimo v verzih. Mojstrski karakterni igralec, prvak v SNG Nova Gorica, dobitnik Borštnikovega prstana za življenjsko delo in številnih drugih nagrad - Bine Matoh.

"Igre ne dojemam kot vstopanje v kožo nekega lika. Verjamem, da mora igralec vedno imeti distanco do vloge, ki jo igra. Nisem pristaš Stanislavskega vživljanja v vlogo, vedno vidim publiko, soigralca kot kolega, hkrati pa igram. Seveda distanca ne sme biti taka, da bi jo publika zaznala. Če se vživiš v vlogo in igraš morilca, boš res nekoga ubil na odru? Ne gre tako. Večkrat sem moral kolega Iva Barišiča pretepati na odru. Pa naj vam pove, če ga je kdaj bolelo. Ne moreš se le vživeti in pozabiti, da je soigralec tvoj kolega. Igralec mora vedno vedeti, kje je in kaj počne. Seveda pa je bistveno, da gledalcu pokažeš stanje in občutenje lika, ki ga igraš."

► **Vaša igra deluje zelo naravno in prepričljivo; nekako spontano in lahko tudi takrat, ko igrate zahtevne vloge s težkim besedilom, denimo v verzih. Kako vam to uspe?**

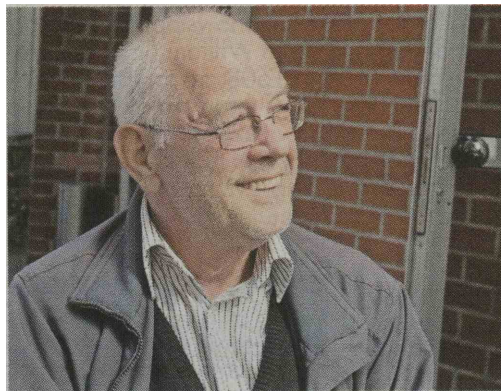
"Besedilo je treba najprej razumeti, potem pa ga poveš tako, da je razumljivo in čim bolj življenjsko, resnično, kot bi ga povedal doma v kuhinji. Nekaj pri tem ima talent, veliko več pa je dela, ogromno dela. Denimo na vlogo Timona Atenskega, ki sta ga v verzih napisala Shakespeare in Middleton, sem se pripravljaval vse poletje. S psom in besedilom v rokah sem se sprehajal po Panovcu in se učil. Vlogo gradim počasi - z besedilom se lik najprej usede vame, potem ga šele oblikujem in oživim".

► **Timon Atenski je bogat in radodaren človek, ki veliko razda prijateljem, ko pa njegovo bogastvo skopni, ga prijatelji pustijo na cedilu. Iz človekoljuba se prelevi v ljudomrzneža. Katera plat je vam bližja?**

"Nisem mizantrop. Rad imam ljudi; tudi rad gledam filme, v katerih je prikazano sočutje do drugega. To mi daje notranjo milino, ki se je ne vidi, ker navzven delujem bolj trdo in grobo. Zanimivo je, da mi je ravno po nedavni premieri Timona Atenskega nekdo dejal, da sem v tej vlogi pokazal tudi svojo milino."

► **Kmalu boste nastopili v še eni veliki vlogi - novembra bo premiera predstave Srečanje, v kateri v duetu z Blažem Valičem igrate očeta, ki se po večletni odtujenosti sreča s sinom.**

"To je oče, ki se je zaradi bolezni zaprl vase, razjeda ga, nima stikov z družino. Skušam ga razumeti. Pravzaprav je pri igralcu temeljno, da razume različne vzgibe, stanja, značaje, če želi dobro igrati različne like. Razumeti mora, da ima človek v sebi širok razpon od dobrosrčnega do morilca. Zato je dobro tudi pri izrazito negativnem liku poiskati nekaj pozitivnega, ker ga to naredi človeškega."

Bine Matoh

► **Po študiju ste prišli v novogoriško gledališče, kjer ustvarjate že 34 let, veliko pa ste gostovali tudi v drugih slovenskih gledališčih. Kakšne so vaše izkušnje?**

"Čeprav nekateri pravijo, da stalni ansambli težko sprejmejo gostujoče igralce, sam nisem imel te izkušnje. Vedno so me lepo sprejeli in nikoli se nisem počutil kot vsiljivec. Obenem sodelovanje z drugimi kolegi prinese nekaj novega v tvoj svet, saj vsak deluje drugače, se drugače odzove in to dobro vpliva na razvoj."

► **Vas je česa strah?**

"Ne, ničesar. Niti smrti me ni strah. No, mogoče je v teh negotovih razmerah bolj prisotna skrb, da ostanem brez denarja, ker je človek brez njega le podoba smrti. Mislim, da bi morali denar preprosto ukiniti, ker povzroča grozansko razliko med ljudmi in zdi se, da pri človeku krepi njegovo najslabšo lastnost - pohlep."

► **Vi poznate odgovor, zakaj smo na svetu?**

"Ne, skušam pa razumeti to naše bivanje. Verjetno nihče ne bo prišel do odgovora, a pomembno je raziskovanje, razmišljanje o tem. Zdaj pa morajo mnogi razmišljati le o preživetju, kar je sramota za človeški rod."

► **Vas vloge, ki jih igrate, spremljajo tudi v zasebnem življenju?**

"Ne, ne nosim jih s sabo, ni potrebno. Zasebno sem samo Bine."

► **In kakšen je Bine?**

"Haha, to bi morali vprašati mojo ženo. Običajno ima človek o sebi najlepše mnenje."

► **Vprašam drugače - kaj rad počne Bine?**

"Rad hodim v naravo, nabiram gobe, kuham, grem z družino na izlet. Mimogrede, kuhati me je naučila mama in zelo sem ji hvaležen - najboljša so jedi, ki jih sam narediš. Včasih sem v športnem društvu igral nogomet, rokomet, košarko, namizni tenis ... Zdaj za šport ni več moči in ga je nadomestil računalnik. Prek svetovnega spleta spremljam gospodarstvo, politiko, lotim se tudi kakšne igrice."

DOMINIKA PRIJATELJ